

ELS COMPTES CLARS

L'actual model de finançament per a les comunitats de règim comú (exclou al País Basc i a Navarra) vigent des de l'any 2002 es fonamenta, a grans trets, en dos aspectes essencials: el càlcul de les necessitats de recursos i l'assignació a les comunitats autònomes d'aquests recursos. En primer lloc es calculen les necessitats que té cada comunitat autònoma per desenvolupar les seves activitats, distingint entre les que corresponen als serveis comuns, als serveis sanitaris de la Seguretat Social i als serveis assistencials de la Seguretat Social. Per a cadascun d'aquests tres grups es determina la quantitat de diners de la qual ha de disposar cada comunitat autònoma mitjançant un conjunt de regles i fórmules. Per tant, en aquesta primera etapa del procés es determina la quantitat de diners de la qual haurà de disposar cada comunitat autònoma per poder desenvolupar la seva activitat i prestar els serveis als seus ciutadans.

Una vegada determinada aquesta xifra es decideix com rebran les comunitats autònomes els diners. Els recursos dels quals disposen les comunitats autònomes en l'actualitat es poden agrupar en dos grans blocs: recursos tributaris i assignacions procedents dels pressupostos generals de l'Estat. Els recursos tributaris de les comunitats autònomes són els tributs cedits –totalment o parcial– per l'Estat: IRPF (33%), IVA (35%), impostos especials sobre alcohols, hidrocarburs i tabac (40%), i la totalitat de l'impost sobre el patrimoni, impost sobre successions i donacions, impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats, tributs sobre el joc, impost especial sobre l'energia, impost especial sobre determinats mitjans de transport i impost sobre vendes minoristes de determinats hidrocarburs. D'altra banda, el fons de suficiència és la principal assignació que prové dels pressupostos generals de l'Estat i es calcula com la diferència entre la valoració de les necessitats de cada comunitat autònoma i els recursos obtinguts amb els ingressos tributaris i la resta de transferències dels pressupostos generals de l'Estat.

Per tant, el més important no és COM es rebran els diners (impostos o transferències de l'Estat), sinó QUANTS se'n rebran.

La informació contemplada en el projecte de pressupostos de la Generalitat per a l'any 2007 indica que Catalunya disposarà aquest any, en aplicació del model de finançament vigent, de 17.596,86 milions d'euros provinents dels ingressos tributaris i de 3.547,7 milions d'euros dels pressupostos generals de l'Estat, dels quals, 2.688,6 provenen del fons de suficiència.

L'Estatut assenyala que Catalunya passarà a rebre el 50% de l'IRPF (actualment en rep el 33%) i de l'IVA (actualment el 35%) i el 58% dels impostos especials sobre alcohols, hidrocarburs i tabac (en l'actualitat el 40%). Per cert, cap referència en el text estatutari a l'impost de societats. En principi, això significa que l'any 2007 Catalunya disposaria (en l'hipotètic cas que s'apliqués aquest any, atès que el ministre Solbes ja ha advertit que fins el 2009, com a mínim, res de res) d'un total de 4.711,9 milions d'euros addicionals, el que significaria reduir el dèficit fiscal (situat segons el nostres càlculs, que explicarem properament en un nou article, en un 10,5% del PIB) en aproximadament 2,3 punts percentuals. No obstant, no queda clar que passarà amb els 3.547,7 milions d'euros que provenen dels pressupostos generals de l'Estat i, en especial, amb els 2.688,6 milions d'euros del fons de suficiència. La lògica del sistema podria implicar que junt a l'augment dels recursos tributaris es reduïssin en la mateixa xifra les transferències procedents dels pressupostos generals de l'Estat.

Suposem que el fons de suficiència fos igual a zero. En aquest cas, als 4.711,9 milions d'euros aconseguits amb l'augment dels ingressos tributaris caldria restar-hi

els 2.688,6 milions d'euros del fons de suficiència, el que provocaria que l'increment de recursos de la Generalitat de Catalunya fos de 2.023,3 milions d'euros, fet que implicaria una reducció del dèficit fiscal tan sols en un 1% del PIB. Però la situació podria esdevenir fins i tot més perversa, atès que el fons de suficiència pot ser negatiu (com succeeix en l'actualitat amb Madrid i Balears). És a dir, en el cas que no augmentin els recursos del model per cobrir les necessitats de despesa, podria succeir que Catalunya en lloc de rebre diners del fons de suficiència tingués que aportar-n'hi, amb el que l'augment de recursos per a la Generalitat de Catalunya, després de tant temps de marejar la perdiu amb el nou Estatut, podria reduir-se en el límit, complint escrupolosament amb la lletra de l'Estatut, a exactament 0 euros, el que seria una broma extremadament cruel.

Aquesta darrera hipòtesi (un fons de suficiència negatiu per a Catalunya), malauradament pel futur del nostre país, no és en absolut forassenyada. I tot això gràcies al pacte del 21 de gener de 2006 entre Rodríguez Zapatero i Mas, que posteriorment fou recolzat amb entusiasme, no ho oblidem, pel conglomerat PSC-ICV-EUiA i per molts dels empresaris que es van reunir, com si fos un aquelarre, a l'IESE fa unes setmanes per reclamar la cessió (encara no ens ha quedat clar si sols de la gestió, de la capacitat per prendre decisions o de la propietat) de l'aeroport del Prat.